

آشنایی با

استان تهران

Tehran

تهیه مطالب و صفحه آرایی توسط:

آژانس مسافرتی سفری دیگر

Safari Digar Travel Agency

جغرافیا و تاریخ

موقعیت جغرافیایی

استان تهران از شمال به استان مازندران، از جنوب به استان قم، از شرق به استان سمنان و از غرب به استان قزوین محدود شده است. ابر شهر تهران مرکز شهرستان و مرکز استان تهران و پایتخت جمهوری اسلامی ایران است. براساس آخرین تقسیمات کشوری، شهرستان های تهران دماوند، ری، ساوجبلاغ، شمیرانات، شهریار، رامین، اسلامشهر و کرج مهمترین شهرستان های استان تهران را تشکیل می دهند. استان تهران در آبان ماه حدود ۳۸۵ نفر جمعیت داشته است. از این تعداد حدود ۶۹۰۱۲۷ نفر مرد و ۶۵۲۱۴۹ نفر زن بوده اند. از کل جمعیت استان در همین سال ۳۴٪ در نواحی شهری و ۶۵٪ در نواحی روستایی سکونت داشته اند. بلندترین نقطه استان تهران قله دماوند با ۵۶۷۱ متر ارتفاع و پست ترین قسمت آن با ۷۹۰ متر ارتفاع از سطح دریا، دشت ورامین در جنوب شرقی استان است. رشته کوه البرز، در شمال سوادکوه و فیروزکوه در شمال شرقی، لوسانات، قره داغ و شمیرانات، کوه های حسن آباد و نمک در ناحیه جنوب و بی بی شهریار و قادر در جنوب شرقی و ارتفاعات قصر فیروزه در شرق قرار گرفته اند.

آب و هوای

اقلیم استان تهران در نواحی کویری و جنوب گرم و خشک، در نواحی پایکوهی سرد و نیمه مرطوب و در نواحی مرتفع سرد با زمستانهای طولانی است. گرمترین ماه های سال در مرداد و شهریور با متوسط دمای ۳۰-۲۸ درجه و سردترین ماه سال دی ماه با یک درجه سانتی گراد گزارش شده است. دمای شهر تهران در زمستان معتدل و در تابستان گرم است.

بخش شمال تهران و شمیرانات در تابستان نیز معتدل است. میانگین بارندگی سالانه استان تهران در حدود ۴۰۰ میلی متر گزارش شده است. بیشترین بارش سالانه در ماه های زمستان روی می دهد. بطور خلاصه می توان گفت سراسر ماه های بهار و تابستان و حتی در ماه پاییز دامنه های جنوبی البرز به ویژه در نواحی کوهستانی، دره ای، رودخانه ای و سواحل دریاچه های پشت سده های بزرگ امیر کبیر، لنیان و لار و دریاچه های طبیعی جابان و تار از ارزش تفریجگاهی قابل توجهی برخوردار است. همچنین در تمام طول زمستان نواحی شمالی استان تهران به علت پوشش برفی سنگین به ویژه در دامنه ها و شبیه های البرز جنوبی، شرایط مساعدی را برای ورزش های زمستانی از جمله اسکی فراهم می آورد.

فرهنگ و تاریخ

تهران امروزی که در ردیف بزرگترین و پر جمعیت ترین شهرهای جهان قرار دارد، فراز ونشیب های تاریخی فراوان داشته است. «تهران» که زمانی قره های بیش نبود، امروز به تهران بزرگ با بیش از یازده میلیون نفر جمعیت تبدیل شده است. این شهر در سال ۱۲۰ هجری قمری به پایتختی ایران برگزینده شد. از آن تاریخ به بعد به مرکز سیاسی، اداری، اقتصادی، فرهنگی و هنری کشور تبدیل شد. در طول ۲۰۰ سال گذشته دانشمندان، نویسنده های هنرمندان و شاعران بزرگی در تهران زندگی می کنند یا زندگی کرده و مرحوم شده اند. در هر حال تهران امروزی به مرکز بزرگ تحولات تاریخی و فرهنگی تبدیل شده است.

تهران

این شهر، قبل از دوره صفویان، یکی از روستاهای ری بود. در زمان حمله مغول شهربازی ویران و وعده زیادی از جمیعت آن به روستای تهران مهاجرت کردند و موجبات رشد و گسترش آن را فراهم آوردند. در دوره صفویه، شاه طهماسب صفوی این شهر را به پایتخت خود برگزید و در این دوره، ۱۱۴ برج به تعداد سوره‌های قرآن در تهران بنادردند و زیر هر برج یک سوره قرآن قرار دادند و چهار دروازه شمیمان، قزوین، دولاب و حضرت عبدالعظیم در این دوره ساخته شده بود. در دوره قاجاریه نیز این شهر پایتخت رسمی ایران بود و آثار بسیاری در آن ساخته شده. در دوره ناصر الدین شاه نقشه شهر تهران توسط میرزا یوسف مستوفی الملک طراحی شد. در دوره پهلوی تهران همراه با نوسازی توسعه یافت. در حال حاضر شهر تهران پایتخت ایران و یکی از بزرگترین شهرهای جهان است.

oramien

پس از زورانی ری به دست مغلولان و تیموریان، گروهی از مردم این شهر به ورامین که نزدیک آن قرارداشت، مهاجرت کردند. ورامین یکی از شهرهای تاریخی ایران است. بقیه امام زاده یحیی از آثار قرن هشتم هجری و مسجد جامع از آثار دوره ایلخانی ابوسعید می باشد.

فیروزکوه

این شهرستان در شرق استان تهران و در منطقه کوهستانی واقع شده است. آب و هوای آن سرد و بازمستانهای خنک است. این شهرستان طبیعتی بسیار زیبا دارد. مناظر کوهستانی، دره‌ای و بویژه چشم انداز کوهستان دماوند بسیار جالب و دیدنی است.

دماوند

دماوند یکی از شهرهای قدیمی ایران است. در زمان آبادانی ری، این شهر نیز آباد بوده است، اما به سبب نزدیکی به کوه دماوند، زمین لزه‌های بسیاری باعث خسارت فراوان و ویرانی‌های پیاپی آن شده است. شهر دماوند در متومن قدیم به نام‌های گوناگونی از جمله "دناوند" نامیده شده است. فردوسی بارها از این شهر در شاهنامه نام برد و کوه دماوند را آشیانه‌ی سیمیرغ، آموزنده‌ی زال پدر رسنم دانسته است. این شهر در سال ۳۰ هجری قمری در زمان خلافت عثمان به دست اعراب فتح شد. مهمترین آثار این شهر به دوره سلجوقیان تعلق دارد. ضمن اینکه زیبایی‌های طبیعی آن در خور تحسین و ستایش می باشد.

کرج

این شهرستان در غرب تهران واقع شده است. از آثار تاریخی آن می‌توان به بقاوار آتشکده سنگی تخت‌رسنم متعلق به دوره اشکانی و ساسانی، کاخ سلیمانیه (محل کنونی دانشکده کشاورزی) و بقیه شاهزاده سلیمان، بقیه امام‌زاده رحمنش و زید پلنگ آباد اشاره کرد.

ری

ری یکی از شهرهای قدیمی ایران است و در حدود ۳۰۰ سال ق.م یکی از جانشینیان اسکندر (سلوکوس)، نام «اوریوس» را بر ری نهاد، اما این نام در زمان اشکانیان به «رساکیا» و «ارشکیه» و در زمان ساسانیان به «ری» تغییر یافت. این شهر، در دوره اسلامی، مرکز فرماداران امیه بود و در دوره مغلولان و تیموریان، چندین بار مورد تاخت و تاز قرار گرفت. وجود آثار تاریخی متعدد در این شهر که در این کتاب به آنها اشاره شده است، نشانه‌قدمت تاریخی آن می‌باشد.

شمیرانات

این شهرستان در شمال تهران واقع شده و آثار سیاحتی و زیارتی متعددی دارد که از آن جمله می‌توان بیانات دامنه‌های البرز و بقیه امام‌زاده قاسم، از آثار قرن دهم هجری اشاره کرد.

آثار تاریخی

کاخ ها و عمارت

کاخ سرخه حصار (باقوت)

کاخ سرخه حصار که به کاخ باقوت هم معروف است در اوخر قرن ۱۳ و در زمان ناصرالدین شاه در محل سرخه حصار ساخته شد. این کاخ شامل دو دستگاه عمارت به نام کوشک بیرونی و حرم خانه بود و در مجموع دویست آنچ داشت و همچنین کاروانسرا، سرای خانه و گرمابه هم داشت که امروزه اثری از آنها دیده نمی شود.

عمارت تخت مرمر (تخت سلیمان)

تخت مرمر یا «تخت سلیمان» به دستور فتحعلی شاه قاجار در سال ۱۲۲۰ هجری قمری به شکل یک سکوی دیواردار بلند، از شصت و پنج قطعه مرمر بزرگ و کوچک ساخته شد و در سمت ایوان اصلی کاخ مستقر گردید. ارتفاع این تخت از کف ایوان یک متر و از چهار طرف بردوش شش فرشته و سه دیو و یازده ستون مارپیچ قرار گرفته است. در طرفین پله جلو ایوان، دو شیر حجاری شده قرار داده شده است.

بنای انجمن آثار و مفاخر فرهنگی

این ساختمان قدیمی در گذشته یکی از خانه های حسین پاشاخان (معروف به امیر بهادر) وزیر دربار مظفر الدین شاه بود و به حسینیه امیر بهادر معروف است. این خانه با ۳۰۰ متر مربع زیر بنای، دارای تالار بزرگ آبینه کاری و تالار بزرگ سخنرانی است و در خیابان ولی عصر و در زندگانی های پل امیر بهادر قرار دارد.

ساير کاخ ها و عمارت

ساير کاخ ها و عمارت استان عبارتند از: حوض خانه باع قدیم نگارستان، کاخ بهارستان و عمارت درالفنون و عمارت نگارستان در تهران.

شهرها و تپه های باستانی

ری باستانی، ری

ویرانه های باستانی ری که در حوالی شهر کنوئی ری باقی مانده، آثاری از دوران قبل و بعد از اسلام دارد. از جمله این آثار می توان به قلعه طبرک، چشمه علی، مرکز شهر سلووقی، برج نقاهه خانه، چال ترخان، قلعه و باروی ری، بناها، آثار و اشیاء سفالی و لعابی، سکه های زرین و سیمین متعلق به دوره اشکانیان، ساسانیان، سلووقیان و سده های شش و هفت هجری قمری، خرابه های کاخ اشکانی ری و تپه چشمه علی و نقش بر جسته ساسانی کوه سرسه اشاره کرد. کشف ویرانه های مسجدی از قرن دوم هجری قمری، یک دخمه آجری و قطعات گری زمان سلووقی در شهر ری، نمایان گر بزرگی و آبادانی این منطقه در اوائل اسلام تا قرون پنجم و شش هجری قمری است.

عمارت باع فردوس(تجربیش)،شمیرانات

این عمارت توسط حاج میرزا آقا سی در زمان محمد شاه قاجار بنا شد و به سبب زیبایی و سرسیزی به باع فردوس معروف شد. وسعت باع فردوس حدود ۲۰ هزار و مساحت بناه آن هزار مترمربع و در سه طبقه ساخته شده است. روی دیوارهای جانبی و دهانه در جنوبی تئینات گچی زیبایی دیده می شود. بام عمارت شیروانی و درها و پنجره ها تماماً از چوب و شیشه های زنگی ساخته شده اند.

کاخ و پادگان عشرت آباد

این قصر در سال ۱۲۹۱ قمری به دستور ناصرالدین شاه در محل عشرت آباد، در شمال شرقی تهران و بین دروازه شمیران ساخته شد. ساختمان کلاه فرنگی عشرت آباد در چهار طبقه با باشیروانی است. طبقه سوم این ساختمان دارای شاه نشین، آینه کاری و مقرنس است.

کاخ گلستان

این کاخ در سال ۱۲۶۸ هجری قمری به دستور ناصرالدین شاه ساخته شد و شامل سرسرای ورودی، تالارهای موزه آبینه، بریان، عاج، بلور و تالار سلام می باشد. در شاه نشین تالار سلام، تخت طاووس قرار دارد که نادر شاه آنرا در سال ۱۷۳۹ از هند به غنیمت آورد. این تخت هفت پایه جواهرنشان و دو پله دارد که بر پشت تندیسی از ایدها قرار گرفته و دیوارهای ظریف دارد که گردآگرد آن را با کتیبه زینت داده اند.

کاخ مرمر

این کاخ در فاصله سالهای ۱۳۱۶ - ۱۳۱۳ احداث شده و معماری آن آمیزه ای از سبک های شرقی و غربی است. هنرمندانی مانند حسین لرزاده (معمار)، استادیزدی (کاشی کار)، محمد حسین صنیع خاتم و حسین طاهرزاده در ساختن آن همکاری کرده اند.

مدرسه و عمارت مروی

مدرسه فخریه یا مروی در قرن سیزدهم هجری قمری، به فرمان فتحعلی شاه قاجار توسط فخر الدوله حاکم مرو بنا شد. این عمارت شامل جلوخان، سردر بلند، صحن و سیع، حجره ها و چندین ایوان مزین به کاشی کاری خسته است.

عمارت عثمانی و پل رومی

این عمارت، در قرن نوزدهم توسط یکی از سفیران دولت عثمانی در منطقه الهیه تهران ساخته شد که همچنان به دولت ترکیه تعلق دارد. نام رومی همانند لقب مولانا جلال الدین محمد بیلخی روی پلی کوچک در این محل باقی مانده است.

کاخ صاحبقرانیه

این کاخ در دوره فتحعلی شاه و در میان یکی از کاخ های مجموعه نیاوران، در شمال شرقی تهران ساخته شد. از قسمت های مختلف آن می توان به حوض خانه، کرسی خانه، تالار جهان نما و تالار آبینه اشاره کرد که با تابلوهای نقاشی گران بها و اشیای سیار نفیس تزیین شده اند.

کاخ سلطنت آباد

این کاخ در سال ۱۳۰۵ قمری به فرمان ناصرالدین شاه در قریه رستم آباد در دو طبقه ساخته شده است و حوض خانه و سیعی در وسط دارد. گوی زرینی نشانه کاخ سلطنتی، بر فراز بلندترین نقطه شیروانی بام جای داده شده است. سقف زیرین حوض خانه، اتاق های دیدار و راهروهای آن، به گچ بری های زیبا آراسته شده است.

شمس العماره

این قصر در سال ۱۲۸۴ به دستور ناصرالدین شاه و توسط معیرالممالک ساخته شد. شمس العماره عمارتی بلند با دو برج است که در دهه اخیر مرمت و نوسازی شده است.

پل و جاده و کاروانسراهای تاریخی

آب و هوای کویر دست کم در نیمی از سال دلپذیر است. آسمان در شب کویر به راستی برای شهربنشینان و طالبان چشم اندازهای نو، دیدنی و شگفت است. شب ها آسمان پر ستاره دیدنی ترا آن است که به تصویر درآید. سکوت محض و آرامش کامل چشم اندازهای بدیع، سوابهای اغواکننده، زمینهای سیاه و سفید، خاکهای برآمده، موئایکهای نمک، لایه های نمکی زمین و دیگر مناظر طبیعی مشابه راتها در کویرها می توان دید. کویر آثار تاریخی و باستانی پر شماری مشتمل بر کاروانسراها، کاخها، آب انبارها، قناتها، مراکز زیارتی و مذهبی را در خود جای داده است که نشانگر دیرینگی زیست انسان در کاراههای کویر است. بخشی از محدوده جنوب استان تهران در حوزه معروف کویر مسیله قرار گرفته است. در محدوده جاذبه های بالقوه برای برنامه ریزی تورهای سیاحت کویری فراهم شده است. مهم ترین این جاذبه ها، در پوند بازیابی های طبیعی کویر عبارتند از:

کاروانسرا دیر

در مسیر راه تهران به قم، بس از حسن آباد، به طرف ورامین و ۱۲ کیلومتری پیش از بند علی خان، به کاروانسرا کنونی دیر بر روی ویرانه های «دیرالجص» یا «دیر گجن» یا می کرده است. کاروانسرا دیر گذشته ساخته شده است. در کناره های دروازه ورودی کاروان سرا، دو طبقه قرار دارد. این بنای خیاطی بزرگ با اتاق های کوچک بدون پنجره دار، اتاق های روی سکویی قرار دارد، جزء های آن اجری و سقف آن ها ضربی است. در وسط بدنها در سه سمت حیاط، ایوان هایی بزرگ شبیه ایوان های داخل مسجد قرار دارد.

کاروانسرا حوض

این کاروانسرا در گذشته از اقامت گاه های بین راهی مسیر تهران - قم محسوب می شد و به دلیل آمد و شد زیاد بین تهران - قم و اصفهان از رونق بسیار برخوردار بود. اما امروزه، به علت استقرار در خارج از مسیر راه اصلی، کارکرد سابق خود را از دست داده است.

پل ها و جاده های قدیمی

قدیمی ترین نشانه های بر جای مانده از راه های گذشته، راهها و پل های متعلق به دوره ساسانی است. این راهها اصفهان را به ری وصل می کردند. از بقاها راه ساسانی بر جای مانده در این ناحیه، راهی است که از جنوب حوض سلطان - بین دلاک و محمد آباد کاج - می گذشته و از راه های مهم ارتباطی میان ری و اصفهان محسوب می شده است. پل دلاک نیز که روی رودخانه قره چای بنا شده، عمدها برای برقراری ارتباط میان قم و مشهد ساخته شده بود. راه قدیمی دیگری در شمال سیاه کوه، سنگ فرشی گسترشده است که از خطوط ارتباطی مهم میان اصفهان و سواحل دریای مازندران بوده است.

کاروانسرا پل دلاک

این کاروانسرا نزدیک پلی که بر روی رودخانه قره چای در محل اتصال آن به قم رود ساخته شده است، قرار دارد. این پل برای برقراری ارتباط میان قم و مشهد ساخته شده بود.

مدارس قدیمی

مسجد و مدرسه (شهید مطهری) سپهسالار

این بنا در خیابان شهید مصطفی خمینی واقع شده و از آثار قرن سیزدهم هجری قمری است. حاج میرزا حسن خان سپه سالار، صدراعظم دوره ناصرالدین شاه قاجار و برادر شیخ مسیر الدوّله بانی این مسجد بودند. این مدرسه ۶۲ متر طول و ۶۰ متر عرض و چهار طبقه، حجره ها، چهار ایوان، گنبد بزرگ، شبستان، هشت گلده است، مناره کاشی کاری شده و مخزن یک کتابخانه معتبر است.

منزل امام جمعه

منزل امام جمعه از بناهای عالی نیمه دوم قرن سیزدهم هجری قمری و محل سکونت امام جمعه تهران در دوران قبل از انقلاب اسلامی بود. این بنا دارای آلاقه ها و تالارهای متعددی است که داخل آن ها با گچ بری های زیبا تزئین شده است.

خانه مشیر الدوّله

این بنای قدیمی در حد فاصل خیابان منوچهری و جمهوری اسلامی در کوچه پیرینای اله زار واقع شده و متناسب به حسن پیرینا ملقب به مشیر الدوّله است که از رجال بر جسته دوره قاجاریو. نمای خارجی این عمارت سه طبقه، ساده و یکدست آجر با بندکشی گچی و داخل بنا نیز صاف و یکدست است. گچبری و فرنگی کاری ایوان شمالی و کاشی کاری آلاقه های زیرزمین، مهم ترین تزئینات بنا را تشکیل می دهد. کاشی های به کار رفته در زیرزمین از جنس خشت و در ابعاد بزرگ است و منقوش به تصویر شخصیت های اساطیری تاریخی است. در حال حاضر این بنا در تملک دانشگاه علوم پزشکی تهران است.

خانه و نق و الدوّله

بنای این ساختمان در سال ۱۲۵۳ ه.ق (قرن سیزدهم) به پایان رسید و شامل تالارها آلاقه های متعددی است که با گچ بری های عالی مزین شده اند.

سایر خانه های قدیمی

دیگر خانه های قدیمی تهران عبارتند از: خانه احسانی واقع در خیابان امیرکبیر، پامтарکوچه بها: الدوّله، خانه بازار مسگرها واقع در خیابان شهید مصطفی خمینی، خانه صفوی واقع در خیابان شهید مصطفی خمینی، سرچشمه، خانه ماندلا (کوشک) واقع در خیابان فردوسی، خیابان کوشک، خانه قوام السلطنه واقع در خیابان سی تیر که اکنون موزه آبگینه است، خانه ابوالقاسم نفصیلی واقع در خیابان امیرکبیر روپرو ایکاتان، خانه هدایت واقع در خیابان هدایت، خانه استاد حسین بهزاد واقع در خیابان بهزاد (شهید حسن نو فلاخ)، خانه کلارا آبکار واقع در خیابان جمهوری، خانه قدیمی سه راه امین حضور مربوط به دوره قاجاریه، خانه علاء الدوّله مربوط به دوره قاجاریه، خیابان فردوسی، خانه نصر الدوّله مربوط به دوره قاجاریه، سرچشمه، کوچه مرأت و خانه مستوفی الممالک مربوط به دوره قاجاریه، بوذر جمهوری، گذر مستوفی.

دژها و قلعه ها

قلعه ایرج و رامین

این قلعه در شمال شرقی ورامین و در نزدیک دهکده جعفر آباد واقع شده است. این قلعه مستطیل شکل با خشت و گل ساخته شده و ارتفاع متوسط دیواره های آن ۱۲ متر است. در اطراف این قلعه سنگرهایی به فواصل ۱۰۰ متر وجود دارد.

قلعه طبرک و حصار قدیم، ری

این بارو و حصار از آثار دوران خلافای عباسی است که در شهری واقع شده و مشتمل بر یک رشته دیواره های خشتی و سنتگی است. در داخل حصار، قلعه طبرک قرار داشت که به دستور غفرل سلجوکی منهدم شده است.

سایر قلعه ها و دژها، تهران

سایر قلعه ها و برج ها عبارتند از: برج و باروی مرکز شهر سلجوکیان در شهری، زندان هارون در ده کیلومتری جاده تهران - خراسان، برج سنگی تبه گبری (گند مداد ویج زیارگلی) در شمال شرقی امین آباد و قلعه سرخ در شهری.

بازارهای قدیمی

بازار بین‌الحرمین

این بازار بین مسجد امام خمینی (شاه ساقی) و مسجد جامع واقع شده و در زمان محمد شاه قاجار ساخته شده است. بازار بین‌الحرمین عرضه کننده نوشت‌افزار و کاغذ و مقواست.

بازار تهران

بازار تهران از آثار دوره فتح علی شاه قاجار است و مجموعه است از دالان‌ها و کوچه‌های تو در تو بازدیدیف دکان‌ها و راسته‌ها این بازار از مراکز اصلی داد و ستد تجاری شهر تهران و کشور به شمار می‌رود. بخش‌هایی عمدت آن عبارتند از: بازار امیر، تیمچه امین اقدس، تیمچه صدر اعظم و تیمچه کتاب فروشان.

سایر بازارها

سایر بازارهای قدیمی استان تهران عبارتند از: بازاری و بازار ورامین که اهمیت تاریخی دارند.

برج‌ها و مناره‌ها

برج علاءالدین

این برج با ۱۷۰ متر ارتفاع در شمال مسجد جامع ورامین قرار دارد و در سال ۶۸۰ ق. ساخته شده است. سیک ساختمان برج، ترکیبی از معماری مغولی و دوره آق قویونلو و قره قویونلو است.

برج نقاره خانه، ری

باقیای این برج هشت‌ترکی، بفراز کوه نقاره‌خانه شهری باقی‌مانده و محل برج، نقاره‌خانه آرامگاه یکی از شهریاران سلجوقی است.

برج طغرل

برج طغرل در میان محوطه‌ای در شهری قرار دارد و احتمالاً آرامگاه طغرل اول پادشاه سلجوقی است. که این برج ۲۰۰ متر بلندی دارد و از نوع برج‌های ترک است و در سال ۱۳۰۵ ق. تعمیر شده و اکثر عنصر و نقش و نگار و کتیبه آن ازین رفته است. لوح سنگ مرمر به نشانه مرمت بنای دیواره آن نصب شده است.

مناره پامنار

این مناره از بناهای قرن ۱۳ هجری قمری و متصل به یک مسجد است که در نتیجه احداث خیابان، محوطه آن آسیب دیده است. ساختمان آجری مناره با کاشی فیروزه‌ای و حاشیه متوازی تزیین شده است.

سایر برج‌ها

سایر قلعه‌ها و برج‌ها عبارتند از: برج و باروی مرکز شهر سلجوقیان در شهری، زندان‌هارون در ده کیلومتری جاده تهران - خراسان، برج سنگی تپه گبری (گنبد مرداویج زیارگلی) در شمال شرقی امین‌آباد و قلعه سرخ در شهری.

گورستان‌های قدیمی

گورستان بهشت زهرا

این گورستان بزرگ، شهدای انقلاب اسلامی از جمله شهدای روز تاریخی ۱۷ شهریور، شهدای دفتر حزب جمهوری اسلامی، شهدای هشت سال جنگ تح�یلی، مقبره آیت‌الله طالقانی و دیگر شهدای انقلاب اسلامی را در خود جای داده است. مرقد امام خمینی (ره) نیز در جوار این گورستان مشهور قرار دارد.

گورستان دولت

این گورستان با ۲ هزار متر مربع مساحت در خیابان دولت واقع شده است. تاریخ آخرین دفن در این گورستان به حدود ۵۰ سال پیش مربوط است. و یادبودی از جنگ جهانی دوم بشمار می‌آید.

سایر آثار تاریخی

میدان حسن آباد

میرزا یوسف آشتیانی، صدر اعظم ناصرالدین شاه، این میدان را بنام پسرش میرزا حسن مستوفی الملک بنا نهاد. در فاصله سال‌های ۱۳۰۲ تا ۱۳۱۲، چهار ساختمان با اقتباس از پالادیو، معمار معروف عصر رنسانس ایتالیا در چهار سوی آن بنا شد که یکی از آنها تخریب و بجای آن در سال ۱۳۴۵ اساساً خانه‌ی چند طبقه برای بانک ملی ساخته شد. فلکه وسط میدان نیز در جریان ساختن مترو تخریب شد.

سردر باغ ملی

در نخستین سال‌های دهه ۱۳۰۰ سردری بلند در مدخل میدان مشق سابق ساخته شد. بعدها بخش بزرگی از زمین‌های میدان مشق به باغ ملی اختصاص یافت ولذا به این نام مشهور شد. این محوطه‌ایکنون در وسط اداره‌های مرکزی پست تهران، شهربانی کل کشور و ثبت قرار دارد.

سایر آثار تاریخی

سایر آثار تاریخی استان تهران عبارتند از: دروازه نو (دروازه محمدیه) در تهران، تپه میل در جاده میل و رامین، تپه‌های کهرباگز در جنوب گورستان بهشت زهرا، تپه کمبل و تپه خلائزیر در ری، تپه حصارک در جنوب گلندوک لوسان، تپه قلیان در لوسان بزرگ، تپه کی میر در لوسان کوچک، تپه سرقلعه لوسان در سوهانک، تپه و قبرستان قیطریه از دیگر میدان‌های قدیم تهران می‌توان به میدان محمدیه (اعلام)، میدان اسب دوانی و سیزه میدان اشاره کرد.

میدان ارگ از میدان‌های مهم دارالخلافه تهران است که قدمت آن به دوره شاه تهماسب صفوی می‌رسد. این میدان در گذشته مخصوص بود و اطراف آن را خندق حفر کرده بودند و بنای‌های سلطنتی نیز در داخل آن قرار داشت. نام این میدان از زمان فتحعلی شاه به یادگار مانده است و در زمان ناصرالدین شاه، به میدان توپخانه و باغ گلشن معروف بود.

میدان آزادی

این بنا در سال ۱۳۵۰ شمسی و در زمان محمد رضا پهلوی در غرب تهران و در باتدای جاده مخصوص تهران - کرج در زمینی به وسعت ۵۰ هزار متر مربع ساخته شد و هم زمان موزه‌ای نیز در داخل آن تاسیس شد. زیر بنای این برج ۴۰۰ متر ارتفاع آن از سطح زمین ۴۵ متر است.

میدان بهارستان

میدان و کاخ بهارستان از بنای‌های قدیمی تهران است. بانی کاخ بهارستان میرزا حسین خان سپه سالار و تندیس وسط میدان نیم تنه آیت الله مدرس است. سمت شمال این میدان، محل باغ نگارستان فتحعلی شاه قاجار بود که بعد از ساخته‌های مختلفی در آن ساختند. در حال حاضر مجموعه ساختمان‌های آن در تملک دانشگاه تهران قرار دارد. موزه هنرهای ملی نیز در قسمت جنوبی این باغ واقع شده است.

جاده های طبیعی

رودخانه ها

بیشتر رودخانه های استان از کوه های البرز سرچشم می گیرند و آب آن ها حاصل باران و برفی است که در این مناطق انباسته می شود. کناره ها و سواحل این رودخانه ها مکانی مطلوب برای گذران اوقات فراغت است و تقریباً در همه سال از آن ها استفاده می شود.

مهم ترین رودخانه های استان عبارتند از :

حبله رود، فیروزکوه

این رود از فیروزکوه، سوادکوه و کوه های شهمیرزاد سرچشم می گیرد و پس از مشروب ساختن رودخانه دشت گرسار به سوی نمکزارهای شرق حوض سلطان جاری می شود. سواحل رسماخه های این رود ارزش های گردش گاهی مناسبی دارد.

رودخانه حاج رود، تهران

این رودخانه یکی از مهم ترین رودخانه های استان تهران است که از کوه های کلون بستک سرچشم می گیرد و پس از مشروب ساختن زمین های دشت ورامین به رودخانه کرج می پیوندد. روی این رودخانه، سد لتیان احداث شده و از گردش گاه های زیبای استان به شمار می آید.

رودخانه کرج، کرج

این رودخانه یکی از برا آب ترین رودخانه های استان تهران است که از کوهستان البرز و کانون آب گیر خرسنگ کوه سرچشم می گیرد. این رودخانه، حدود ۲۲۰ کیلومتر طول دارد و سد امیر کبیر بر روی آن ساخته شده است. محیط پیرامون سد و کناره های رودخانه گردش گاه های زیبا دارد.

رودخانه لار، تهران

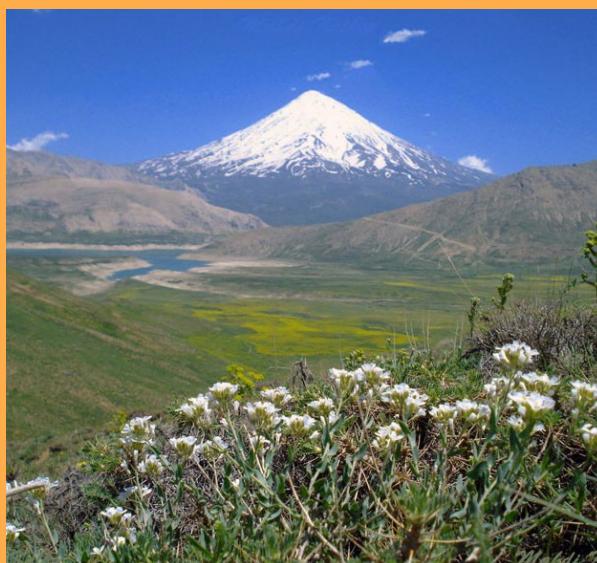
این رودخانه از کوه های برف گیر و پر باران کلون بستک با ۳۰۰۰ متر ارتفاع در شرق و شمال شرقی استان، سرچشم می گیرد. روی این رودخانه یک سد ساخته شده است. حواشی این رودخانه از گردش گاه های بسیار مهم استان تهران است.

طالقان رود، کرج

این رود از کوه های کندوان و کهاریزگ سرچشم می گیرد و به سفیدرود می پیوندد. این رودخانه ۱۸۰ کیلومتر طول دارد. سواحل آن، به ویژه در بخش های بالادست، واحد ارزش های تاریخی و جهان گردی است.

سایر رودخانه ها، تهران

از دیگر رودخانه های استان می توان به رود شور یا امپرورد اشاره کرد.

قله ها و ارتفاعات

قله دماوند، دماوند

قله دماوند با ۵۶۷۸ متر ارتفاع در ۷۵ کیلومتری شمال شرقی تهران واقع شده است. علاوه بر طبیعت زیبای قله دماوند، غار اسک و غار گل زد نیز در مسیر صعود به آن در پلور قرار دارند. از دیگر جاذبه های دیدنی آن به ناحیه لایجان و آب گرم آن، دشت «وارو» با هشت متربف در فصل زمستان و دریاچه لار میتوان اشاره کرد.

قله توچال، شمیرانات

دامنه جنوبی البرز که به کوهستان توچال شهرت دارد، میعادگاه اصلی کوه نوران و وزرش کاران تهران است. پناهگاه های آن از شرق به غرب عبارت است از کلک چال، شروین، شیرپلا، توچال، اسپید کمر و پلگ چال و قله کلک چال که ۲۲۵۰ متر ارتفاع دارد. پناهگاه نسبتاً مجهز سریهای جمشیدیه، گلاب دره، باغ افسار و دره وزیاد امکان صعود دارد. پناهگاه نسبتاً مجهز شیرپلا اقامت شباهن را ممکن می سازد و پس از آن تا قله توچال سه ساعت راه است. این پناهگاه دارای ۱۵۰ تخت، ناهارخوری، بوفه، آب لوله کشی و برق دارد. مسیر پناهگاه پلکنگ جال از طریق درکه است و مدت زمان صعود به آن در تابستان حدود پنج ساعت است. این پناهگاه ۷۰ تخت دارد.

دریاچه ها

دریاچه سد امیرکبیر، کرج

این دریاچه با ۴۰۰۰ هکتار وسعت در ۲۳ کیلومتری جاده کرج - چالوس در تنگه واریان قرار دارد و هوای پیرامون آن نیز در تابستان ها خنک و مطبوع است. در این دریاچه، فعالیت های ورزشی و تفریحی مانند قایق رانی، ماهی گیری، اسکی روی آب، شنا و پرواز با کاپیت انجام می شود.

دریاچه سد لار، لار

این دریاچه در ۸۴ کیلومتری تهران قرار دارد و به دلیل نزدیکی به قله دماوند هوایی خنک و چشم اندازه های زیبا دارد. ورزش های آبی مانند شنا و اسکی در این دریاچه امکان پذیر است.

دریاچه سد لتبان، لوسانات، دماوند

این دریاچه در ۲۵ کیلومتری شمال شرقی تهران قرار دارد و با ۳۳۰ هکتار وسعت بر روی رودخانه جا جروم ایجاد شده است. کرانه ها و پیرامون این دریاچه گردش گاهی گستردگ است که مردم از آن بهره می گیرند.

دریاچه تارومیج، دماوند

دریاچه های تارومیج، میان دو رشته کوه قره داغ در شمال و کوه زرین در جنوب واقع شده اند و حدود ۱۱۳ کیلومتر از تهران فاصله دارند. این دریاچه ها در مدخل کوه و در ارتفاع ۲۵۰۰ متری قرار دارند. آب آنها از رودخانه هایی تأمین می شود که از سمت شمال جریان می باند. آب و هوای این منطقه کوه هستانی است. این دریاچه ها چشم اندازی زیبا و برای تفریحات آبی از جمله شنا و قایقرانی مناسب اند و کوه نورانی نیز در دو قله جنوبی و شمالی آنها امکان پذیر است.

سایر دریاچه ها، تهران

علاوه بر دریاچه های پاد شده از دریاچه های زیر نیز می توان نام برد: دریاچه آهنگ در کنار جاده فیروزکوه به سیمین دشت به وسعت نیم هکتار، دریاچه زیاد در کنار جاده هراز به وسعت ۵/۲ هکتار.

مناطق حفاظت شده و پارک های جنگلی

در نواحی کوهستانی تهران، منابع آب معدنی متعددی جاری است. که مهمترین آنها عبارتند از:

چشمeh آب علی هراز، تهران

چشمeh آب معدنی آبعالی در شمال دهکده آبعلی در ۶۰ کیلومتری شمال شرقی تهران، در کاربست روخدخانه مبارک آباد واقع شده است. آب این چشمeh از گروه آب‌های بی‌کربناته کلسیک سرد PH متمایل به اسید است و آهن و سیلیس نیز با در آن وجود دارد. این آب در درمان برخی بیماریهای دستگاه گوارش، کبد، لوزالمعده و روده مؤثر است. همچنین در تنظیم کلسترول و اسید اوریک نیز استفاده می‌شود.

چشمeh علی، ری

این چشمeh در شمال این بابویه و غرب کارخانه سیمان ری واقع شده است. پیشینه تمدن این ناحیه به ۴۰۰ سال قبل از میلاد می‌رسد. مشرف براین چشمeh، سنگ برخسته نسبتاً بزرگی وجود دارد که سیمای فتحعلی شاه و برخی شاهزادگان قاجار بر روی آن حک شده است.

چشمeh آب معدنی اسک، دماوند

این چشمehهای یازدهگانه در ۹۶ کیلومتری شرق تهران در دامنه جنوبی قله دماوند و در کف دره هراز در دو سوی روخدخانه هراز واقع شده‌اند. آب این چشمehها حاوی کلروره بی‌کربناته و هیدروژن سولفوره و گوگرد است و در درمان عفونت‌های مجاری تنفسی و بیماری‌های جلدی و مفصلی مؤثر است.

چشمeh گله گیله، کرج

این چشمeh در روتاستی شهرستانک در مسیر جاده کرج - چالوس و در ۱۰۰ کیلومتری تهران واقع شده است. قصر ناصیه نیز در نزدیک این چشمeh قرار دارد که محل توقف کوه نوردان است. این چشمeh یکی از پرآثربین چشمehهای استوار ورزش تفریحی بسیار مناسبي دارد.

چشمeh آب گرم لا ریجان، لار، تهران

این چشمehها در امتداد دره لار واقع شده‌اند. در مظهر این آب گرم، حمام‌هایی با خربزه‌هایی کوچک احداث شده است. فضای پیرامون این چشمeh با آب و هوای معتدل و با چشم اندازهای کوهستانی مرتفع درآمیخته است.

چشمeh قلعه دختر، پلور، فیروزکوه

این چشمeh در محل پل دختر، بین گردنی امام زاده هاشم و پلور قرار دارد. آب این چشمeh در تنگه‌ای از کوه میان رود خارج می‌شود و به سوی روخدخانه سزاپریمی شود. وجه تسمیه چشمeh به خاطر قلعه دختر است که در کنار آن قرار دارد. آب این چشمeh از گروه آب‌های بی‌کربناته کلسیک سبک و سرد با PH نزدیک به خنثی است و نوشیدن آب آن در درمان بیماری‌های دستگاه گوارش، کبد و لوزالمعده مؤثر است.

سایر چشمehها و مراکز آب درمانی

دیگر چشمehهای استان عبارتند از: چشمeh اعلاه دماوند در شمال دماوند، چشمeh هرمس، اسک در دهکده اسک، چشمeh معدنی البرز - آب علی در دهکده آب علی و چشمeh وله - گچ سردر شمال غربی دهکده وله، شاهدشت در کرج و چشمeh تبرآب در ۵۳ کیلومتری تهران.

مناطق حفاظت شده و پارک های جنگلی، تهران

در محدوده استان تهران، فضاهای جنگلی گسترشده فراوانی وجود دارد که هر یک از آنها، محل گذران اوقات فراغت مردم است. مهم‌ترین پارک‌های تجهیز شده جنگلی عبارتند از:

پارک جنگلی چیتگر، تهران

این پارک با ۱۴۵ هکتار فضای سبز و یک پیست دوچرخه‌سواری در غرب تهران قرار دارد. این پارک از بزرگترین پارک‌های استان است که در بیشتر فصل‌های سال ازان استفاده می‌شود.

پارک ملی کویر، ورامین

این پارک در غرب کویر مرکزی ایران و شرق دریاچه نمک قرارداده. این پارک مجموعه بازرسی از ذخایر گیاهی و جانوری متنوع و نیز آثار فرهنگی و تاریخی، مانند کاروانسرای شاه عباسی (قصر بهرام) و باقی‌مانده آثار حرم خانه و عین الرشید است. مشهورترین جاذبه‌های این پارک عبارتند از گورخر، قوچ و میش، کل و بز، یوز پلنگ، قردک، جبیر، آهو، گریه شنی، کفتار، گرگ، شغال، رویاه شنی، رویاه معمولی، خگوش، جوجه‌تیغی و سمورستنگی و از بزرگان مهاجر این پارک می‌توان به حواسیل، فلامینگو، غاز، اردک، عقاب، ققاوی، درنا و میش مرغ اشاره کرد.

پارک ملی کویر

پارک ملی کویر یک راه اصلی دارد که از طریق ورامین - پیشوای روزانه ای قلعه بلند، عسکر آباد و حصارگلکی، به مبارکه و سپس به کاروانسرای شاه عباس مرتبط می‌شود. راه‌های دیگر آن عبارتند از راه بندعلی‌خان، راه سیاه پرده، راه مسیله، راه منجب، راه ابوزید‌آباد و راه کهک که استفاده از این راه‌های راهنمای نیاز دارد.

پارک ملی خجیر و سرخه حصار، تهران

این پارک با ۹۳۸۰ هکتار وسعت و ۱۵۴۷ متر ارتفاع از سطح دریا، در کنار شهر تهران قرار دارد. تمام این ناحیه به جزبخش شمال شرقی آن جزو مناطق حفاظت شده و زیستگاه انواع پرندگان مهاجر در زمستان است. راه‌های ارتباطی این ناحیه عبارتند از: جاده خجیر و جاده قصر فیروزه.

منطقه حفاظت شده لار، تهران

این منطقه با ۲۹۰۰ متر ارتفاع از سطح دریا در شمال و شمال شرقی تهران و در فاصله ۹۰ کیلومتری آن واقع شده است. منطقه لار گونه‌های مختلفی از حیات وحش مانند قوچ، میش، پلنگ، گزار، رویاه، شغال، عقاب طلایی و ۹۷ گونه پرنده و انواع خزندگان را در خود جای داده تنوع گیاهی جالب توجهی دارد.

پارک جنگلی لویزان، شمیرانات

این پارک با ۱۱۰ هکتار وسعت در شمال شرق تهران قرار دارد.. پارک لویزان از گردشگاه‌های بزرگ استان تهران است.

باغ وحش تهران، تهران

باغ وحش تهران در ۴ کیلومتری بزرگراه تهران - کرج و در جنوب پارک ارم واقع شده است. این باغ وحش با ۵/۴ هکتار وسعت در سال ۱۳۷۱ احداث شد. در این مکان، بیش از ۲۹۰ حیوان نگهداری می‌شود و مورد بازدید مردم قرار می‌گیرد.

سایر پارک‌های جنگلی و مناطق حفاظت شده، تهران

سایر مناطق حفاظت شده استان عبارتند از: منطقه حفاظت شده ورجین در ۵ کیلومتری شرق تهران، مناطق آزاد کرج که تا ساوجبلاغ و اشتهراد ادامه می‌یابد، مناطق آزاد فیروزکوه، لار، پلور و رامین، تلو، قم در اطراف دریاچه حوض سلطان و پلنگ دره و ارتفاعات امام زاده داود، حومه‌کن و سولاقان ورده‌هن. سایر پارک‌های جنگلی استان عبارتند از: پارک سوهانک با ۲۰۰ هکتار مساحت، غزال ب ۹۷۵ هکتار در شمال شرقی، سرخه حصار با ۸۵۰ هکتار در شرق توسکا با ۳۰۰ هکتار در جنوب شرقی و خجیر با ۱۲۰ هکتار در شمال شرقی تهران.

آبشارها

پیست آب علی، فیروزکوه
این پیست با ۲۸۰۰ متر ارتفاع از سطح دریا در جاده هراز به فاصله ۵ کیلومتری تهران قرار دارد. پیست آب علی دارای امکاناتی مانند زمین تنیس، سوارکاری، پرش باکات، هتل و سه رستوران و تیم پزشکی است. زمان مناسب برای اسکی در این ناحیه اوایل دی تا اوخر اسفند ماه است.

پیست دیزین، کرج
این پیست با ۳۸۰۰ متر ارتفاع از سطح دریا، در جاده چالوس و در ۴۰ کیلومتری تهران قرار دارد. از امکانات آموزشی و زمین‌های تنیس، والبال، زمین بازی کودکان و پیست اسکی روی چمن برخوردار است و بلندی هایی برای کوه نوردی، راهپیمایی و اسب سواری دارد. هم چین مسیرهای دوچرخه سواری و شش رستوران دارد.

پیست شمشک، شمیرانات
این پیست با ۳۰۰۰ متر طول و ۳۶۰۰ متر ارتفاع از سطح دریا، در ۵۸ کیلومتری شمال شرق تهران قرار دارد و زمان مناسب اسکی در آن، اوایل دی تا اردیبهشت ماه است. این پیست دو اقامتگاه نیز دارد.

پیست توچال، تهران
این پیست با ۳۵۰۰ متر ارتفاع از سطح دریا در ایستگاه پنج تله‌کایین توچال قرار دارد. در انتهای ایستگاه پنج، چندین رستوران و محل استراحت وجود دارد. این مجموعه دو تله‌اسکی بشقابی و یک تله‌سی‌بزدارد.

سایر پیست‌های اسکی، تهران
از دیگر پیست‌های اسکی می‌توان به پیست دریندسر در شمال شرق تهران، پیست خودر جاده کرج - چالوس و پیست اسکی روی چمن دیزین در جاده چالوس اشاره کرد.

غارهای طبیعی

غار گل زرد، لار، دماوند
غار گل زرد در دشت زیبای لار واقع شده است. سطح درون غار، مملو از استالاکتیت و استالاگمیت‌هایی است که بصورت قندیل از سقف و کف آن نمایان شده‌اند. هم‌چنین سطح آن از کرینات کلسیم پوشیده شده و روشنایی فانوس کوه نوران، درخشندگی زیبایی غار را نمایان می‌سازد. درون این غار چندین حوضچه آب سرد در فاصله‌های متفاوت از هم وجود دارد.

غار مراد، گچسر، کرج
این غار در مسیر جاده تهران - چالوس در منطقه گچسر و در ناحیه آزاد برقار گرفته است از این محل بایک ساعت پیاده‌روی می‌توان به غار بیرون روسید. برودت درون این غار به اندازه‌ای است که تا ماه خرداد هم می‌توان قندیل‌هایی خی را در آن دید.

غار رودافشان، فیروزکوه
این غار در دهکده رود افسان شهرستان دماوند و در کوهستان البرز مرکزی واقع شده است. درون این غار از مواد آهکی پوشیده شده که به صورت قندیل‌هایی از سقف آویزان شده‌اند. ارتفاع غار به اندازه‌ای است که به آسانی می‌توان در آن حرکت کرد.

سایر غارها، تهران
از دیگر غارهای استان تهران می‌توان به غار بورنیک در جاده دماوند - فیروزکوه، در مجاورت روستای هرانده و غار بیوک آغا در مسیر جاده کن اشاره کرد.

دره‌ها

دره اوین، درکه، تهران

این دره که در طول آن رودخانه‌ای پر آب جریان دارد، در شمال شهر تهران واقع شده است. در طول مسیر دره، باغ‌های متعددی وجود دارند که در فصل بهار و تابستان به زیبایی دره می‌افزیند.

دره کن، سولقان، تهران

این دره در شمال شرقی تهران قرار دارد و رودخانه پر آب کن در مسیر آن جریان دارد. آب هوای مسیر کن - سولقان بسیار فرخ بخش است. از امکانات آن می‌توان به قهقهه خانه‌های سنتی، در طول دره اشارة کرد. در فصل‌های بهار و پائیز، می‌توان زیباترین چشم اندازها را در دره کن - سولقان شاهد بود.

کردان، واریان، ارنگه، کرج

این دره‌ها که در اطراف کرج واقع شده‌اند. پس از پیزی سد امیر کبیر، تنها راه ارتباطی به دهواریان گذر با قایق از دریاچه سد کرج است. در هتل واریان نیز امکاناتی برای قایق رانی و اسکی روی آب فراهم‌آمده است. هوای این منطقه در تابستان ملایم و معتمد و در زمستان بسیار سرد است. باغ‌های سیب و گلستان‌های ارنگه نیز شهرت بسیار دارد.

اوشان، فشم، شمیرانات

این دو ناحیه‌ای به ترتیب در ۳۰-۳۵ کیلومتری شمال شرق تهران قرار دارند و هوای آن در بهار و تابستان معتدل است. روستاهای آهار، شکراب، لالون، زاگون، گرماب دره و میگون در حوالی آن، از نواحی تفریحی بشمار می‌آیند.

سایر دره‌ها، تهران

سایر دره‌های استان تهران عبارتند از: دره کرج به چالوس و دره پل خواب در جاده کرج - چالوس

پیست‌های اسکی

بلندی‌های شمالی شهر تهران زمستان‌های سرد کوهستانی و تابستان‌های معتدل و خنک دارد. از همین رو در فصول مختلف سال، فضای مناسبی برای ورزش‌های زمستانی (اسکی) بشمار می‌آیند. در گوشه‌هایی از این منطقه پیست‌های خصوصی نیز دایر شده است که عبارتند از:

امکان مذهبی

مساجد قدیمی

مسجد امام خمینی (سلطانی)، تهران
این مسجد در انتهای خیابان ناصرخسرو واقع شده و به بازار تهران محدود است. مسجد شاه یا سلطانی از آثار دوران فتحعلی شاه قاجار است و در زمان ناصرالدین شاه نیز، دو مناره کوئی سردر مسجد به آن اضافه شد و تعمیراتی در آن صورت گرفت. این مسجد از لحاظ وسعت صحن، شبستان‌های زیبا، گنبد عظیم کاشی کاری شده و تاق‌ها و سردر، باشکوه و جالب است.

مسجد رجب علی، تهران

این مسجد قدیمی در خیابان بودجه‌مری در محله «درخوانگاه» واقع شده و صحنه‌وسیع، شبستان تابستانی و زمستانی دارد. ایوان مدرسه و شبستان قدیمی این مسجد، به کاشی کاری‌های زیبای دوران قاجار موزن است.

مجموعه و مسجد جمعه سلوچی، دماوند

این مسجد در شهرستان دماوند قرار دارد و باره تعییر و مرمت شده است. مناره مدور ساده این مسجد که روی پایه چهارگوش آجری قرار گرفته، تنها یادگار بنای مسجد است.

مدرسه و مسجد شهید مطهری (سپهسالار)، تهران

این بنا در خیابان شهید مصطفی خمینی واقع شده و از آثار قرن سیزدهم هجری قمری است. حاج میرزا حسن خان سپه سالار، صدر اعظم دوره ناصرالدین شاه قاجار و برادرش مشیرالدوله بانی این مسجد بودند. این مدرسه ۶۲ متر طول و ۶۰ متر عرض دارد. گنبد آن، ۳۷ متر ارتفاع دارد. این بنا شامل جلوخان، سردر، دهليز، ساختمان دوطبقه، جبهه‌ها، چهارایوان، گنبد بزرگ، شبستان، هشت‌گلده است، مناره کاشی کاری شده و مخزن یک کتابخانه معتبر است.

مسجد جامع ورامین، ورامین

این مسجد یکی از بنای‌های قدیمی شهر ورامین است. این بنا در دوران سلطنت سلطان محمد خدابنده آغاز و در عهد فرزندش سلطان ابوسعید به پایان رسید. این بنا شامل شبستان، ایوان، گنبد بزرگ آجری، بنای طرفین شبستان و ده تاق نمای کوچک و یک تاق بزرگ در وسط است.

ساختمان مساجد قدیمی

از دیگر مساجد قدیمی می‌توان به مسجد قبر علی خان، مسجد مشیرالسلطنه، مسجد سید عزیزالله و مسجد و مدرسه شیخ عبدالحسین و مسجد جامع در فیروزکوه اشاره کرد.

مقبره‌ها و امامزاده‌ها

بقعه آقا (سرقریا)، تهران

این بنا در قرن سیزدهم هجری قمری ساخته شده و آرامگاه سید ابوالقاسم امامی، امام جمعه تهران در دوران قاجار است. مجموعه ساختمان شامل حرم، ایوان، رواق‌های زیبای و آیه‌کاری و گنبد و پوشش کاشی کاری است.

گنبد بی بی شهریانوری

این گنبد مینائی که به روایتی، محل آرامگاه مادر حضرت سجاد (ع) و دختر یزدگرد سوم ساسانی است در دامنه جنوبی کوه ری معروف به کوه بی بی شهریانور واقع شده است. محوطه این گنبد ۳۳ متر طول و ۲۲ متر عرض دارد که با دیوار سنگی محصور شده است. گنبد بقعه از آثار دوره دیلمیان است.

بقعه بی بی زبیده، ری

این بقعه در قرن نهم هجری ساخته شده است. لوحة‌ای به خط نستعلیق در رواق حرم قرار دارد که شرح سفر بی شهریانور و دخترش زبیده خاتون از کربلا را بیان می‌کند.

فرهنگ و هنر

موزه ها

طبقه دوم: این طبقه شامل پنج بخش خاتم، منبت، لاکی، فلزو شیشه است. در این طبقه انواع قاب آبینه، جعبه، رحل، قلمدان و سرجسیدان و زیورهای مختلف سده‌های دوازده تا چهارده هجری قمری، انواع شیشه از دوران پیش از اسلام تا سده چهارده هجری قمری به نمایش گذاشته شده است.

طبقه سوم: در این طبقه نقاشی‌ها و مینیاتورهای مکتب‌های هرات، تبریز، شیراز و اصفهان و قزوین به نمایش گذاشته شده است. از جمله این آثار صفاتی از کتاب عجایب المخلوقات، خسرو و شیرین نظامی، خاوران نامه‌این حسام و شاهنامه فردوسی است.

موزه ملی ایران باستان، تهران

موزه ملی یا ایران باستان با ۲۷۴۴ متر مربع زیرین، نخستین موزه علمی ایران است که آثاری از هزار ششم پیش از میلاد تا دوره اسلامی را در خود جای داده است. این بنا زیر نظر آندره گدارد فاصله سال‌های ۱۳۱۶ - ۱۳۱۴ میلادی ساخته شد. این موزه دو طبقه دارای تالار سخنرانی، تالار نمایش، کتابخانه و... است.

طبقه اول موزه به آثار پیش از تاریخ و دوره تاریخی اختصاص دارد و در طبقه دوم آثار دوران اسلامی به نمایش گذاشته شده است. این موزه برای تعمیرات اساسی تاسال ۱۳۶۶ تعلیل بود و در این سال با نام «موزه ملی ایران» بازگشایی شد و فعالیت خود را آغاز کرد. آثار مهم و با ارزش این موزه عبارتند از: قرآن‌های سده‌های سوم تا سیزدهم هجری، مجموعه ۶۱ سکه طلاً دوران سامانی و آل بویه، مجموعه سکه‌های ققره دوره‌های سامانی، آل بویه، غزنی وغیره.

این موزه دارای مجموعه‌ای از کتاب‌ها و نشریات در زمینه‌های تاریخ، باستان‌شناسی و هنر ایران و کشورهای هم‌جوار به زبان‌های مختلف جهان است.

موزه و کتابخانه ملک، تهران

این موزه، ده هزار متر مربع زیر بنا دارد و مستعمل بر تالارها، مخزن کتابخانه، اطاق میکروفیلم، قرائت خانه و موزه خدمات رایانه‌ای است. این کتابخانه، هزار جلد کتاب دارد و سریرستی آن با آستان قدس رضوی است، موزه ملک در محوطه باغ ملی و در جنب وزارت امور خارجه قرار دارد. آثار این موزه عبارتند از: قالی‌های پشمی و ابریشمی دوره قاجار، سکه‌های طلا و نقره دوره هخامنشی تا قاجار، میزو صندلی چوبی، قلمدان و تابلوهای دوره صفوی تا قاجار و انواع خط، تمبر، کتاب.

کاخ موزه ملت، تهران

این کاخ برای اسکان خانواده پهلوی در مجموعه سعدآباد ساخته شد. آثار موجود در این کاخ - موزه شامل مردمی ایرانی و اشیا و چیزهای خارجی و اموال مربوط به خاندان سلسله پهلوی است.

کاخ موزه نظامی، تهران

در این کاخ موزه ابزار و ادوات و تنپوش‌های جنگلی مربوط به دوره‌های مختلف تاریخی ایران به نمایش گذاشته شده است. این موزه در مجموعه سعدآباد جای گرفته است.

-کاخ موزه مروارید، کرج

این موزه که در گذشته کاخ شمس پهلوی بود، در شهر کرج واقع شده و وسایل لوکس مانند مبل و لوستر و چینی را به نمایش گذاشته است.

کاخ موزه رجعت و عبرت (مادرشاه)، تهران

این کاخ در مجموعه سعدآباد قرار دارد و در سال ۱۳۵۰ برای استفاده و اسکان مادرشاه ساخته شد. آثار این کاخ موزه شامل فرش‌های با ارزش ایرانی و اشیاء نفیس ساخت کشورهای اروپایی است.

موزه آزادی، تهران

این مجموعه در داخل برج میدان آزادی واقع شده و در آن اشیای مختلفی از دوران قبل از میلاد، هخامنشی، اشکانی، ساسانی و دوره‌های اسلامی مانند اشیای سفالین، طرفهای مفرغی، تابلوهای نقاشی و فرش به نمایش گذاشته شده است.

شهرک سینمایی صداوسیما(حاتمی)، تهران

این شهرک با ۱۰ هکتار مساحت در سال ۱۳۵۸ برای بازسازی صحنه‌های از تهران قدیم ساخته شد. طراحی نمای عمارت‌ها، مغازه‌ها، محله‌ها و گذرها توسعه جانی کوتینا و دیگر دکوراتورهای ایتالیایی و با توجه به عکس‌های آن زمان صورت گرفته و سعی شده است ساختمانهای تاریخی و معروفی که در گذر زمان شاهد حوادث و جریان‌های مختلف بوده‌اند، بازسازی شوند. شهرک سینمایی شامل سه مجموعه مهم است.

الف - خیابان لاله‌زار، ساختمان شهرداری و میدان توب خانه تهران قدیم.
ب - قسمت‌های متصل به لاله‌زار شامل محله‌های عودلجان و پامنار در فراسوی بازار تهران.

ج - فضاهای مربوط به دوران سربداران که در پشت محله‌های قدیمی تهران قرار گرفته است.

موزه هنرهای معاصر، تهران

ساختمان موزه هنرهای معاصر که در خرداد ۱۳۵۶ افتتاح شد، در خیابان کارگر شمالی و جنب پارک لاله قرار دارد. این موزه سه طبقه دارای ۹ نگارخانه با آثاری از پایلوپیکاسو، پل گوگن، کلودو مونه و زورزیراک، کتابخانه واحد سمعی و بصری است. در باغ مجسمه موزه هنرهای معاصر، آفریده‌هایی از مارینومارینی، پرویز تناولی، رنه مارگریت، هتری مور، الکساندر کالدر، آلبرنو جاکومتی، ماکس بل، ادوارد چیلیدا، و نوریوکی خاراچوچی گرد آورده شده است.

موزه هنرهای زیبا(کاخ سیاه)، تهران

کاخ موزه هنرهای زیبا که تابلوهای گرانبه و نفیس نقاشی را به نمایش گذاشته، در مجموعه سعدآباد واقع شده است.

موزه فرش ایران، تهران

ساختمان موزه با آذین‌های نمای بیرونی شبیه به دارالقی، در شمال پارک لاله بنا شده است. سطح قسمت نمایشی آن ۳۴۰۰ متر مربع مشتمل بر دو تالار نمایش قالی و گلیم است. موزه فرش ایران که در سال ۱۳۵۶ افتتاح شد، کتابخانه‌ای با ۳۵۰۰ جلد کتاب دارد. مجموعه موزه فرش شامل نمونه‌های قالی ایران از قرن ۹ هجری قمری تا دوره معاصر است و در حدود ۱۳۵ تخته از شاه کارهای فرش ایران در تالار طبقه هم‌کف به نمایش درآمده است. هنر قالی بافی در ایران، با توجه به قالی ۲۵۰۰ ساله «پازیریک» که در سال ۱۹۴۹ میلادی در جنوب سیبری کشف شد، از قبل از دوره هخامنشی وجود داشته است.

موزه هنرهای ترینی ایران، تهران

این موزه در سال ۱۳۳۸ بنیاد نهاده شد. ساختمان موزه چهار طبقه دارد و آثار به نمایش درآمده در آن عبارتند از: طبقه همکف: در این طبقه مجموعه‌ای زیبا از منبت و معرف و خاتم کاری به شکل میزو و صندلی و کمد و ویترین را به نمایش گذاشته‌اند. طبقه اول: بافته‌ها و دوخته‌های سنتی ایران از انواع زربفت، زی خلطاطی، زی گل بر جسته، زی لبه باف و انواع مخمل، ترمه، قلم کار، انواع قالیچه، گلیم و جاجیم در این طبقه به نمایش درآمده است. همچنین بخشی بزرگ از نمایشگاه به آثار سوزن‌دوزی و شاخه‌های دیگر آن اختصاص دارد.

موزه هنرهای ملی، تهران

سردر ورودی این موزه کاشی‌کاری شده و در جوپی بزرگی با شبکه‌های شیشه‌ای دارد. چوب پرده‌های منبت بالای درها و پرده‌های مخلعی آن کارهای متعدد کارگاه‌های موزه است. آثار این موزه عبارتند از: مینیاتورهایی به سبک قرن دهم که در قرن اخیر نقاشی شده‌اند. هرتاپلو نمایان گر چند هنر شامل نقاشی، تذهیب، قاب سازی، خاتم کاری و منبت کاری است.

- مجسمه حاج مقبل (نیز سیاه و دل زنده) کارابولحسن خان صدیقی، شاگرد کمال الملک است، تابلویی بازمینه کاشی که مربوط به ۴۰ سال پیش است، تابلویی منبت و معرق تاق محراب سقف نیلگون گچ بری شده موزه و دهها اثر دیدنی دیگر.

موزه جواهرات ملی، تهران

پیشینه جواهرات ملی ایران به عصر صفویه مربوط می‌شود که بر پایه گنجینه دولت، یعنی مجموعه‌ای جدا از اموال شخصی پادشاه بینان نهاده شد. آثار با ارزش این موزه عبارتند از: الماس صورتی رنگ دریای نور که در ۳۷ بخش گنجینه رده‌بندی شده و ۱۸۲ قیطران وزن دارد، تخت طاووس که در زمان تحملی شاه در دوازده تکه منفصل با ۲۶۷۳۳ قطعه جواهر ساخته شده است.

کره جهان نمای ناصرالدین شاه با ۲۴ کیلوتلای ناب و ۵۱۳۶۶ قطعه گوهر به وزن ۳۶۵۶ گرم که در آسیای جنوب شرقی و انگلیس با الماس و هند با یاقوت روشن مشخص شده است، قطعات تراش خورده سنگ فیروزه خراسان و دانه‌های درشت مروارید خلیج فارس نیز در ساخت آن به کار رفته است.

موزه آثار طبیعی و حیات وحش، تهران

موزه دارآباد، غنی‌ترین موزه تاریخ طبیعی ایران است که در شهریور ۱۳۷۲ افتتاح شده است. در پنج بخش این موزه بستان‌داران، بزندگان، آبریان، خندگان و حشرات‌نگه‌داری می‌شود. در بخش دیرینه‌شناسی نخستین آثار حیات بر کره زمین و نیز سنگواره‌ها با رده‌بندی علمی به نمایش گذاشته شده‌اند. بخش‌های تاکسی درمی و پوست آمایی این موزه، کارگاهی برای تماشا و آموش فنون حفظ تندیس طبیعی جانوران است. این موزه، دو سینمای روباز و سریوشیده برای تماشای فیلم‌های مربوط به حیات وحش دارد. چای خانه ستی موزه با چشم اندازی از شهر تهران یکی از ویژگی‌های جالب این موزه است.

موزه استاد صغیری (آبان)، تهران

این موزه در سال ۱۳۲۵ تأسیس شد و در حال حاضر به هلال احمر تعلق دارد. صفتی نزدیک به ۶ هزار تابلو و بیش از هزار مجسمه گچی، سنگی و برنزی از شخصیت‌های علمی و ادبی ایران و تیپ‌های مختلف اجتماعی خلق کرد که شماری از آنها در موزه آبان نگهداری می‌شود. این موزه دارای سالن تئاتر، شهر فرنگ، نمایشگاه تک‌پهراه و موزه مردم‌شناسی است. این موزه در ضلع شمال غربی میدان امام خمینی قرار دارد و یکی از مکان‌های دیدنی مرکز شهر تهران است.

موزه سبز (شهرورد)، تهران

این کاخ توسط رضاخان در سال ۱۳۰۶ در شمال غربی میدان دربند بر روی تپه سعدآباد احداث شد. این کاخ دارای تالار آیینه، اتاق بذریایی، اتاق غذاخوری، اتاق کار و اتاق خواب است. نمای کاخ با سنگ‌هایی به رنگ سبز تیرین شده است. فرش‌های نفیس و با ارزش کاخ، کار استادان مشهور قالی‌یافی ایران است. بیشتر اشیاء زینتی کاخ در سال‌های ۱۳۵۳-۱۳۵۴ از اروپا آورده شده بودند.

موزه رضا عباسی، تهران

موزه رضا عباسی که در بزرگداشت یکی از نگارگران زیردست عهد صفویه نام‌گذاری شده، دارای دو تالار است که عبارتند از: موزه رضا عباسی تالاری که دودوره معرف پیش از تاریخ و عصر تاریخی مربوط است. آثار موجود (مفرغ‌های لرستان) در این تالار به دوره هخامنشی، اشکانی و ساسانی مربوط است.

تالار هنرهای اسلامی: آثار موجود تالار، شامل ظروف سفالین، اشیای فلزی، عناصر معماری، جواهر و منسوجات دوره‌های سلاجقه، تیموری و صفوی است که در میان آن‌ها قلمدان‌ها، جلد کتاب‌ها و جعبه‌های روغنی دوره قاجار دیده می‌شود. در این موزه گنجینه‌ای از نقاشی‌های دوره اسلامی وجود دارد. برگی از شاهنامه «موت» که به او اوسط سده هشتم هجری مربوط است و نمونه‌هایی از انواع مکتب‌های نقاشی مانند شیراز، تبریزو هرات، یک برگ از شاهنامه «هوتوون»، هنر تذهیب، آثار چایی بیگانگان درباره ایران و مینیاتورهای جمله آثار به نمایش درآمده در این تالار است. هنر کتاب‌سازی و خوشنویسی و انواع ظروف سفالین، اشیای فلزی، منسوجات و آثار دیگر در این موزه قابل مشاهده است. موزه رضا عباسی یک کتابخانه با حدود شش هزار جلد کتاب و چندین دوره روزنامه و مجله قدیمی فارسی.

کاخ موزه سعدآباد، تهران

مجموعه سعدآباد با حدود ۱۴ کاخ در شمالی ترین و خوش آب و هوای تهران بخش تهران در مساحتی در حدود ۴۰ هکتار واقع شده است. این مجموعه، حدود ۱۸۰ هکتار جنگل طبیعی، چشم‌ساز، باستانی، گلخانه و خیابان‌های پوشیده از درخت و گل دارد. هر یک از این کاخ‌ها با مساحتی زیاد و با انواع امکانات تفریحی مانند استخر، مرداب، زمین‌های بازی و باغ در اختیار یکی از نزدیکان شاه بود.

ساختمان سران، تهران

این بنای عظیم در ضلع شمالی نمایشگاه بین‌المللی با زیربنای ۲۴۵۰۰ متر مربع در محظوظهای یک صد هزار متری احداث شده است. گنبدهای مخروطی شکل عظیمی با اسکلت فولادی و سقف پائل ساندویچی و با ارتفاع ۳۶ متر از کف، تالار اصلی را می‌پوشاند. سایر قسمت‌های این مجموعه عبارتند از: دو تالار چند منظوره، نمازخانه ووضوخانه، دو سرسرای مجلل، دو تالار ویژه استراحت و انتظار سران، چهار تالار کنفرانس و پرده‌های نمایش گسترده و صفحه بام که از شمال به منظره کوه‌های البرز و از جنوب به فضای سبز و فضاهای اداری که در چهار گوش صفحه بام واقع شده‌اند.

نمایشگاه بین‌المللی تهران، تهران

این نمایشگاه در زمینی به وسعت ۱/۳ میلیون مترمربع مشتمل بر ۶۲ سالن پوشیده است. اولین نمایشگاه بین‌المللی تهران در سال ۱۳۴۸ در همین مکان افتتاح شد.

سایر موزه‌ها

دیگر موزه‌های استان عبارتند از: موزه جانبازان انقلاب اسلامی، موزه گیاهان دارویی، موزه جانورشناسی کرج، موزه مجلس شورای اسلامی، موزه علوم، موزه ملی ماشین‌های کشاورزی، موزه صنعت برق، موزه پست، موزه آبگینه و سفالینه‌های ایران، موزه بهزاد، موزه مردم‌شناسی، موزه پروفسور حسایی، موزه آبکار، موزه سکه، موزه شهدا، موزه زمین‌شناسی، موزه نیروی هوایی، نمایشگاه دائمی‌های ایما، مجموعه هریاریوم، عکاس خانه شهر، نمایشگاه هنرهای نمایشی و سنتی آسیا، بیناد فرهنگی و هنری فرش رسام عرب زاده و نگارخانه‌های سپهابی، مهر، سبزی‌علی زاده و گالری‌های صدر، کلاسیک، گلستان و... در تهران.

فضای روستایی ویژه

فضاهای روستایی ویژه استان به دو گروه تقسیم می‌شود: روستاهای دامنه‌ها و دره‌های البرز جنوبی که از جاذبه‌های ساحلی و رودخانه‌ای، چشم‌های آب معدنی و آب گرم، غارها، دریاچه‌ها و کاخ‌ها و امام زاده‌های خوددارند و اهم آنها عبارتند از: روستاهای رینه، آسک‌گزنهک، وانا، آب علی، آهار، میگون، شمشک، اوشان، فشم، خور، دیزبن، گچسر، چهل دختر و

روستاهای بخش جنوبی استان که عبارتند از: روستاهای توجال در باکدشت ورامین، روستای فشاپویه، مهران آباد، نیاز آباد، کنارگ آباد، فجر آباد، در غو آباد، رباطکریم و شهریار

موسیقی و غذای محلی و صنایع دستی

سوغاتی‌ها و صنایع دستی

عمده‌ترین صنایع دستی استان را قلم زنی روی مس و برنج، خراطی و سبدبافی، خاتم‌کاری، شبشه‌گری، تراش و نقاشی روی شیشه، زیلو بافی، نقاشی روی چرم، قالب‌بافی، سفال‌گری، حصیر بافی، ورنی بافی، دست بافی، چاپ باتیک، جاجیم و گلیم بافی، رویه پشتی، جوال، خورجین، زنگزون و رسیندگی تشکیل می‌دهند. مرکز مهمن میادله شهر تهران عبارتند از: مرکز خرید عتیقه منوجه‌ی، مرکز خرید صنایع دستی - خیابان طالقانی و استاد نجات اللہی، مرکز خرید فرش - بازار بزرگ و خیابان فردوسی و مرکز خرید کتاب - روبروی دانشگاه تهران.

قص و موسیقی محلی

استان تهران بویژه شهر تهران مرکز حکومت و کانون ظهور انواع فرهنگ‌های ایرانی است. علاوه بر موسیقی ارکستر ملی، موسیقی سایبر نواحی ایران از جمله اذربایجانی، کردی، لری، مازندرانی، گیلانی و نیز سایر نقاط ایران در مرکز مختلف این استان اجرا می‌شود. این نوع موسیقی‌ها معمولاً در بناهه‌ها و مراسم رسمی، نمایشگاهها و تالارهای عمومی به اجرا در می‌آید و مورد علاقه مردم است. در حال حاضر استان تهران مرکز توسعه و اشاعه موسیقی ایرانی بویژه اشکال سنتی (مقامی) و مدرن است.

سفر و اقامت

سفر و اقامت به شهرهای استان تهران بسیار سهل و آسان است. کلیه شهرهای استان با شبکه زنجیری راه‌های آسفالتی و مناسب به هم اتصال یافته‌اند و فرودگاه بین‌المللی تهران از تهران به کلیه شهرهای دارای فرودگاه کشور و اکثر شهرهای کشورهای جهان پرواز مستمر دارد. اقامت در شهر تهران بدلیل فراوانی و تعداد هتل‌های درجه بندی شده با استانداردهای ملی و بین‌المللی با رزو اسپیون به سهولت انجام می‌پذیرد. سایر شهرهای استان نیز امکانات اقامتی و پذیرایی مناسبی دارند. در شهر تهران و تفرجگاههای اطراف آن رستوران‌های متعدد و فراوانی وجود دارد که انواع غذاهای ایرانی و خارجی را سرو می‌کنند.

آژانس مسافرتی سفری دیگر

تلفن تماس:

021 - 88 85 10 80

پست الکترونیک:

info@safaridigar.com

وب سایت:

www.safaridigar.com

آدرس:

تهران، خیابان میرزا شیرازی، بالاتراز کریمخان، بین کوچه 4 و 6، پلاک 76، طبقه دوم